

Some words about the felling serial number. By Z. Biró.

The best indicator of the development is the increment and for its estimation it is unnecessary to take into consideration the density which also appears as an independent factor.

The maturity is shown by the expected diameter of the trees and the density denoted by 1.0 should indicate the maximum financial value of the stands.

Néhány szó egy erdőbirtok átszervezéséről

Írta: Szeless István.

Ma, amikor esonka hazánk faszükséglete, tájszépészeti és talajjavítási szempontok, nemkülönben a belterjesebb gazdálkodásra való törekvés mindinkább az Alföld fásítására terelték a figyelmet, engedtessek meg nekem, hogy egy alföldjellegű területen fekvő uradalom rendezését és átszervezését leírjam.

Ez a *gróf Mailáth József*-féle htb. uradalom, amely Zemplén megye bodrogi járásában fekszik és ennél fogva mintegy átmenetet képez az Alföld és a hegyvidék között.

A felszíne inkább alföld-jellegű. Az üde televényes talajokat egyrészt homokdomb-vonulatok, másrészt egészen mély fekvésű, nedves területek szeldelik át, ez utóbbiak a szabályozás előtti Tisza mindmegannyi ágai. Az éghajlat már nem teljesen alföldjellegű. A magas hegyek közelléte és a területeknek két nagy folyó — a Bodrog és a Tisza — közt való fekvése némileg már humidabb jelleget ad a klímának.

Az uradalomnak jelenlegi tulajdonosát birtokának átrendezésére a következő célok készítették: az eddig három részben kezelt uradalmat egységesen egy kézben, egy cél érdekében vezetni úgy, hogy annak egy üzemága se szenvedjen a másik előnyére, hanem minden egyes üzemág érje el azt a legmagasabb anyagi eredményt, amit egyáltalán okszerű gazdálkodás mellett el lehet érni. Szükséges volt ehhez elsősorban a *központosítás*, de csak addig, amíg az egyöntetűség el nincs érve. Azután, amikor néhány év alatt minden ennek az egy célnak a jegyében rendszereződött, következik a decentralizálás, mert hiszen a birtok nagysága nem is bírja el a központi kezelést. Ez a decentralizálás azonban már nem káros, mert hiszen egy rendszer alakult ki az évek folyamán és a decentralizált szervek csak az előbb központi rendszernek a folytatói, továbbvivői.

Másodsorban szükséges volt a területeknek a leggazdaságosabb üzemmódra való átalakítása, a homokdombok és vizenyős területek eltüntetése.

Harmadsorban az egész uradalomnak a legelőnyösebb út és később vasúthálózattal való ellátása. Ez talán — lévén síkvidékről szó — paradoxonnak tetszik, de a Bodroghközön számolni kell egy különleges tényezővel, a *sárral*, amely sokszor hónapokra bénítja meg a közlekedést. Fontos kérdés volt tehát a közlekedés zavartalan megoldása.

A homokos és vizenyős és ezért belterjes mezőgazdasági művelésre nem alkalmas területeket a jelenlegi tulajdonos mint elsősorban és feltétlenül beerdősítendőknak jelölt meg akkor amikor üzemterv készítése céljából először jártuk be az uradalmat 1934. év elején. Ugyanakkor közölte azt a kívánságát is, hogy a síkvidéket tekintetbe véve, lehetőleg egyenes vonalak legyenek az új telepítésnél irányadók.

Az üzemterv alapelveit egyrészt belső, másrészt a terület bejárásával kapcsolatos külső munkálatok fektették le. Fővonalkul a létesítendő utakat választottuk. Ezek az utak mind egymással párhuzamosak és pontosan észak-déli irányúak; amelyeket egymással — egymásközt szintén párhuzamos — utak kötnek össze.

Az üzemrendezés azután felvett az erdő területébe minden olyan területet, amely más művelési ágra nem volt alkalmas, de mint erdő megállotta helyét, amint azt az 1934. év tavaszán megkezdett és 1935. évben folytatott sikeres erdősítések be is bizonyították.

Az üzemterv három gazdasági osztályt állított fel:

Az *A)* üzemosztályban szerepelnek a mély, üde, televényes agyagtalajon, helyenként áradványtalajon álló elegyes kocsános-tölgy, magas kőris, szil- és gyertyánállományok. Ugyannsak ebbe az üzemosztályba nyertek besorolást a lufenyő, erdei és fekete-fenyvesek is. A vágásforduló itt 80 év.

A *B)* üzemosztályt alkotják a homokokon álló akácok és a mély áradványos, helyesebben nedves talajokon álló éger és nyár állományok. A vágásforduló 30 év.

A *C)* üzemosztály létrehozását különleges helyi körülmények indokolták. Ez kizárólag füzre vonatkozik, a vágásfordulója 3 év. Ezt a füzet a Tisza védőműveihez használják fel rőzsepokróként. Ma megglehetősen jó értékesítési lehetőségeket nyújt és az értesülések szerint igen jól beválik. Természetesen, amely pillanatban ez az értékesítési lehetőség megszűnik, ez az üzemosztály is beleolvad a *B)*-be.

Mindhárom gazdasági osztály tarvágással dolgozik. A korosztályok eloszlása a területen jónak mondható.

Mielőtt a további rendezési munkálatokra áttérnénk, szükségesnek tartom, hogy az erdő jelenlegi állapotával, az egyes érdekesebb részek leírásával foglalkozzam.

A legidősebb korosztályok zömét az elegyes kocsános tölgy (30%), magas kőris (25%) és szil (45%) alkotja. A kőrisek koronája mindenütt kimagaslik a másik fafaj felett és ezzel biztosítja magának a szabadabb állást. Mind a három fafajnak a korral haladólag a világosságigénye is növekedvén, természetsszerű következmény az állomány magától való kigyérülése és a talajtakaró aljnövényzet betelepülése. Kivételt képeznek — sajnos, jelenleg még igen kevés területen — azok a részletek, ahol a gyertyán — valószínűleg magától — betelepült és pedig az előbb említett fafajok után mintegy 20 évvel, amint ezt a felvett kor megállapító adatok mutatták. Ezekben az erdőrészletekben a gyertyán mindenütt a meglehetősen fetolódott koronáig nyúlik fel, maga is egyenes, szép törzseket ad, a három főfaj törzseit árnyékban tartja és ezáltal azoknak ágmentes, síma voltára és különösen a tölgy fattyúhajtásainak a megakadályozására döntő befolyással bír. Árnyékolja a talajt is, mely ezekben a részekben, mondhatni, teljes aljnövénymentes, mert habár magának a gyertyánnak nincs is olyan mély árnyéka, hogy alatta némi aljnövényzet fel ne verődhetne, de a föléje boruló másik három fafajnak a koronái egészen mélyé teszik az árnyékot. Ezek ma a legszebb és legjobb részletei az erdőnek. És ezeknek a meg látása készítette a mai tulajdonost arra, hogy a fiatalabb — 25—30 éves — *elegyes és elegyetlen tölgy- és kőrisállományokat gyertyánnal alátelepítse*. Ez az alátelepítés párosulva a most már erősebb erdőlésekkel és egyedenkénti válogatással, lehetővé fogja tenni az ideális törzsnevelést, a talaj jobb védelmét és a terület jobb kihasználását.

Mint érdekesség említhető meg több lucfenyves erdőrész. Ezek a lucosok a legkülönbözőbb talajon állanak és koruk ma 40 és 60 év körül változik. Van olyan, amelyik üde, televényes humusztalajon áll, az előbb említett három fafaj szomszédságában. Van egy folt, amely nedves talajon, mocsárral körülvéve szigetszerűen emelkedik ki a környező nád és cserjék közül. Ez növekvésére és fatömegére a legszebb. Egészségi állapota is kifogástalan. Van azután homokdomb tetején is lucos és ez a legidősebb lucállomány az erdőgazdaságban. Kora ma 60 év, növekedése kielégítő és egészségi állapota szintén kifogástalan. A lucállományoknak ebben a végeredményében mégis csak alföldi erdőgazdaságban való fennmaradása valószínűleg a Bodrogház közénél nedvesebb talajában és a nagyobb vizek jelenléte következtében valamivel nedvesebb levegőjében leli magyarázatát.

A lucfenyvesek jelenléte és egészségi állapota pedig arra készítette a birtokost, hogy az alátelepítéseknél ne csak a gyertyánt, hanem a lucot, sőt kísérletképpen a bükköt is tekintetbe vegye.

A homokdombok szabályos vonalakban állanak a területen, majdnem észak—déli irányúak és egyúttal mutatják a főszél-irányt. Egyrészüket már mintegy 25—30 évvel ezelőtt beerdősítették és ezeken ma ugyanilyen idős akác, de főként erdeifenyő és feketefenyő áll. Az új birtokrendezés természetszerűleg tervbe vette még a mintegy 250 kat. holdat kitevő homokos területeknek ugyanezekkel a fafajokkal való beerdősítését is olyképpen, hogy a homokdombok oldalaira (jobb homok) kerül az akác és a tetőkre az erdeifenyő és feketefenyő. Ez az elrendezés a talaj viszonyain kívül tájszépészeti szempontokat is szem előtt tart.

A legmélyebb nedves területek fafaja a kanadai nyár és fűz, elvétele éger. Fűz természetesen csak ott, ahol a vízállás következtében a nyár jó fejlődése kétséges.

Engedtessek meg nekem, hogy még az erdőtelepítés módjairól is megemlékezzem. Talán néhány kolléga, akiknek új erdők telepítésének szép munkája jutott osztályrészül, szívesen olvassa e sorokat.

A tölgy telepítése kizárólag makkvetés útján történik és pedig mindjárt ősszel, akkor, amikor a talaj hőmérséklete annyira alászállott, hogy nem kell az őszi csirázás veszélyétől tartani. Ennek időpontja az elmúlt két év eredményeképpen november 1. és 15-ike közé esett. A makkvetés eke után, barázdába történik; minden második, kötöttebb talajon — ahol az eke keskenyebbet tud fogni — minden harmadik barázdában. Ez kb. 40—50 cm sortávolságot jelent. Hogy ellentétben az egyebütt szokásos 1 m vagy ennél nagyobb sortávolsággal ilyen keskenyre vettük a sorközt, annak oka az, hogy a jelenlegi fiatal, 1—10 éves állományok között van 0.40 m-től 1.80 m-ig sortávolságú tölgyes és ezek közül a legjobb magassági növekvése a 0.40 m sortávolságúnak van, amely-nél már jó ágtsisztulás is jelentkezik. A makk vetése a barázdákban kb. 5 cm egymástól való távolságra történik. Ez talán kevésnek tetszik, de mivel a saját erdőben szedett makk majdnem korlátlan mennyiségben áll rendelkezésre, az az elv érvényesül hogy a sűrűből még mindig lehet ritkább fiatalost alakítani, de a ritkából sűrűt csak igen nagy költségtöbblettel. A sűrű kelésű tölgyesemetékből a második évben már lehet kiszedni csemetéket, más ritkább esemetések pótlására.

Ezeknek a sűrű sortávolságú tölgyeseknek a vetésénél két cél lebegett a tulajdonos előtt. Egyrészt 20—25 éves koráig a tölgyet elegyetlenül kívánja hagyni és akkor kellő erdőlés után gyertyánnal, esetleg bükkal alátelepíteni (azért esetleg, mert a bükkalátelepítési kísérletek csak most folynak). Másrészt azt tervezzi, hogy 2—3 éves korban alaposan kiritkítja a csemetést és az üres helyekre magas kőrist, gyertyánt és szilt ültet, hogy idővel a ma uralkodó tölgy, szil és magas kőris elegyes erdőkép kelet-

kezzék és pedig úgy, hogy a sorba telepítés jellegét inkább a sokkal jobb foltokban való telepítés jellege váltsa fel. Megjegyzendő, hogy az előbbi célhoz egy már meglévő minta vezetett, tehát semmiképpen sem cél az elegyetlen tölgyállomány létesítése. Ott, ahol az utóbbi cél elérése kívánatos (tölgy, szil, gyertyán, magaskőrís állomány), a makkvetés nagyobb: 1.5—2.0 m sortávolsággal is történik azért, hogy a tölgy fejlődésének függvényeképpen 2—4 éves korában 1—1 sor magaskőrís és gyertyán vagy szil legyen közbeelegyíthető. Szil csak helyenként, kisebb számban.

A makkolásokra búza, árpa vagy zab vetés kerül. A legjobb kelési %-ot mutatta a makkolás a zab alatt, mert ez a három gabonafajta között a legrövidebb szárú és a legritkább állású, és mert a megdőlés veszélye is a legkisebb ennél. A búza- és árpánál, még ha ritkább is a vetés, — ami egyébként nem jelenti a sokkal ritkább állást is, mert ritka vetés mellett jobban bokrosodnak fentemlített fajták — gyakran előfordult a ledőlés, minek következtében a kis tölgycsemete kipusztult. Az árpa- és zabnál — mivel tavasszal vetendő gabonaneműek — csak a kellőleg korán való vetésre kell vigyázni, hogy az esetleg meginduló csiranóvénykét a vetőgép-csoroszlyával vagy a magtakaró boronával tönkre ne tegyük. Bár a tölgymakk csirázásához szükséges meleg aránylag későn ér el abba a mélységbe, ahová a makkot — a tél hidegére való tekintettel — vetették és így az előbb említett veszély nem igen forog fenn. A felülvetett gabonanemű aratás előtt meg-szemlélendő; a csemeték kelésétől és azok fejlődési állapotától függ a vágandó tarló magassága. Az aratás idejéig a makknak legfeljebb 50%-a kel ki; a többi csak aratás után a több csapadékhöz-jutás, levegő és nagyobb hőmérséklet következtében.

Ősszel a sorok közeit felszántjuk jó mélyen és azok így maradnak tavaszig, hogy a fagy és csapadék megdolgozza a talajt. Tavasszal azután kapás kerül a sorok közé: főképpen tengeri és répa. Burgonyának az a hátránya, hogy a részes munkások — akik második tavasszal a csemetéseket megmunkálásra elvállalják — a csemetesoroktól elkapálják a földet, a burgonya töltögetéséhez, minek következtében a csemete-gyökfő sok helyen szabad levegőre jut; ennek káros hatásához pedig nem kell megjegyzés. Ellenben a répát — és az újabb és helyesebb mezőgazdasági irányzat szerint a tengerit is — nem töltik, aminek következtében az előbb említett káros hatás elmarad. Igen fontos az, hogy a köztes művelés annyi éven keresztül folyék, amíg a nyomtól való elnyomás veszélye elmúlik. Ez bodroghközi viszonylatban 4—5 év. Természetesen a hiányok és az esetleges kipusztult egyedek évről-évre csemeteültetéssel pótolatnak. A fiatalon való elegyítés céljából nagy sortávolsággal telepített tölgycsemeték közé 3—4 éves korukban — a fejlődés foka szerint — bekerül ültetés útján a ma-

gas kőris, szil és gyertyán. A közbeültetés évében még folyik a mezőgazdasági használat; azután már a természet veszi kezébe a fejlődés további sorsát, az első tisztítások kezdetéig. Ha még a következő évben is valami oknál fogva — pl. előző évi szárazság, vagy a lisztharmat következtében való rossz növekedés — még gyomnyomástól kellene tartani, akkor egy-két kapálást kap még a csemetés. A továbbiakban azután már csak vigyázni kell arra, hogy a kőris és gyertyán egyensúlyban maradjon a tölgygel. A kőris nyomása nem veszélyes, de ha a fordítottja következik be, ez a kőris biztos pusztulását jelenti, hiszen köztudomású, hogy a kőris csak egészen fiatal korában bírja az árnyékot, később, 5–6 éves korától fogva egyenesen megköveteli a világosságot; tölgygel és gyertyánnal elegyes állományokban pedig koronájának mindig valamivel az előbbieket felett kell állani, hogy fejlődése a legkedvezőbb legyen.

Ahol a makkolás sűrűn: 40 cm sortávolságban történt, ott az első évi gabonavetés után kapásról nem lehet szó, itt az ápolás csak évenkénti 2–3 kapálásból áll; viszont a csemetesorok már 2–3 év alatt annyira összezáródnak, hogy az elgyomosodástól tartani nem kell.

Meg kell még emlékeznünk a vetendő makk mennyiségéről és a munka költségeiről. Az 1.80–2.00 m sortávolság esetén 100–120 kg makk; 0.40 m sortáv esetén 500 kg makk az elvetett mennyiség. A vetés munkájához kat. holdanként szükséges kb. 1.5 (másfél) iga és minden két eke után kb. 4–5 napszámosgyerek, vagyis egy-egy eke után két napszám. Ez a tiszavidéki munkabéreket tekintetbe véve:

1.5 iganap á 5 P	7.50 P
„ „ után fentiek szerint 3 napszámos- gyerek á 0.80 P	2.40 P
Munkadíj összesen:	9.90 P
5 q makk vételára á 25 P	125.— P
5 q makk szedési díja ára saját erdőben szedve á 5 P	25.— P

Vett makkal 134.90 P, saját makkal 34.90 1 kat. hold erdősí-
tési költsége. Mivel a számvetés csak megközelítőleges, az erdőör-
nek, munkafelügyelőnek járó bér 1 holdra eső hányada elhanya-
golható.

1935. év tavaszán 4 éves 1.80 m. sortávra lévő tölgycsemetés
közé *magaskőris magvetés* került sorokban. Ennek következő okai
és céljai voltak: elsősorban az ültetés elkerülése, mert azt a kőris
vastag béllal rendelkező gyökerénél fogva annyira megérzi, hogy
első évben ennek következtében szinte nem is növekedik, másod-

sorban a fentebb leírt elegyes állomány olcsóbb létesítése, mert magvetés mellett a csemetenevelés és ültetés költségei elesnek. A kőrismag az uradalmi erdőben szedetvén, nagyobb költséget sen jelentett, pontosabban kg.-ként mindössze 0.20 P-be került. Harmadsorban — de az egyelőre csak feltételezett és még nem teljesen megfigyelt körülmény — a villásodás elkerülése céljából alkalmaztuk (inkább) az ültetés helyett a vetést.

A villásodás ugyanis — ami a kőrisnek sajnálatos tulajdonsága — az ültetett kőrisekben inkább volt tapasztalható, mint magról kelt állományokban. Hivatkozhatom e tekintetben egy régebbi csemetekertben felnőtt kőrisesre is, amely ma még csak 8—10 éves, mert a villásodás már ezen a koron alul feltétlenül bekövetkezik. A villásodás valószínűleg a gyökér megsértése következtében áll elő és így a végleges helyre való magvetéssel elkerülhető. A magvetés útján létesített kőrisállományok létjogosultságáról, jövedelmezőségéről és növekvési viszonyairól csak néhány évi eredmény után várhatunk pontosabb adatokat.

A homokos területek betelepítése — akáccal és erdei fenyővel — tekintettel arra, hogy jóindulatú homokokról van szó, csak költség- és munkaprobléma. Annyit mégis meg kell jegyezni, hogy az akácot a legelterjedtebb, 1.5—1.0 m.-es hálózatban egy évi közteshasználattal telepítettük. A fenyőt pedig — tekintettel kényesebb voltára — közteshasználat nélkül 0.80—0.60 m.-es hálózatban ültettük és az első két évben évi 2—3-szor megkapáltuk, de csak a csemeték tövét 25—30 cm. tányéralakban, a kikapált gyomot pedig a sorok közé lefektettük. Történt ez azért, mert fenyő mindenütt a homokdombok tetejét foglalta el, ahol a homok a szél következtében mégis könnyen megmozdult és bizony nem egyszer a tavaszi ültetés után, amikor a talaj még nem gyomosodott el, a kis csemetéket úgy kellett kézzel kiszabadítani a homokból. A gyomfektetés a csemeték betemetése ellen igen jól bevált.

A legnehezebb munkát a sásfélékkel benőtt, elfüvesedett nedves területek beerdősítése adja. Itt a területek feltörése, ami jelen esetben traktorokkal történt, az első feladat. Azután, amint azt a tapasztalat kívánja (t. i. már huzamosabb idő óta, a mezőgazdaság céljaira feltört hasonló területeken is történtek telepítések), néhány évi mezőgazdasági használat következik, mert ahol a feltörés után mindjárt az első évben erdősítettünk, az eredmény igen gyenge volt.

Az első feltörés után a nagy darabokban felszaggatott földbe hiába került bele a dugvány, az nem fogant meg, mert a talajt a levegő át meg át járta, kiszárította. A két-három évi mezőgazdasági használat a gyakori megmunkálás következtében a gyökerekkel át meg átszótt és nagy hantokból álló talajt porhanyóbbá és összeállóbbá tette, aminek következtében az sokkal al-

kalmasabbá vált a csemeték és dugványok befogadására. Ezekre a területekre főként kanadai nyár- és fűzdugványok kerülnek és pedig nem közönségesen ledugva vagy vasnyárs segítségével a talajbanyomva, hanem rendes ültetőgödrökben kihelyezve, ami ugyan a munkát valamivel megdrágítja, de viszont — a tapasztalatok szerint — sokkal jobb eredményt ad. 1000 darab dugvány elkészítése és kihelyezése 7 vegyes, felerészben férfi-, felerészben női napszámot vett igénybe. Így 1 kat. hold erdősítésének költsége a következőképpen alakult (megjegyzem, az első feltörést, mivel utána mezőgazdasági művelés következett, nem számítottuk be az erdősítési költségekbe):

1 k. hold felszántása $1\frac{1}{4}$ iganap (a tölgnél 1.5 iganap, mert a barázdákba való vetés miatt az igák lassabban haladhatnak).

1.0–1.5 m-es kötésben 3850 drb. dugványt számítva, k. holdanként az erdősítési költség így alakul:

1. Igaerő (1 munkanap à 5.— P)	6.25 P
Saját erdőben szedett dugvány és kihelyezése (7 vegyes napszám à 0.90.— P)	24.30 P
	30.55 P
2. Igaerő (mint fent)	6.25 P
Dugvány ára à 5.— P	19.35 P
Dugványozás (1000 dugványhoz 6 napszám) 3850 drb	
dugványhoz 23.2 napszám à 0.9 P	20.88 P
	46.48 P

Nem lenne teljes a kép egy erdőbirtokról, ha annak vadviszonyairól, a vadászatról, illetőleg annak az általános birtokrendezés folytán elfoglalt helyéről nem emlékeznénk meg.

Amint az ismertetés elején is említettem, a birtokrendezés célja az uradalom jelenlegi tulajdonosa részéről az volt, hogy minden üzemág a neki megfelelő helyet kapja, abban a terjedelemben, amelyikben az az együttműködés szempontjából a legjövedelmezőbb. Szükséges volt tehát annak a vadmenynységnek megállapítása, amelyet a terület számottevő kár nélkül elbír. A nagyvadnál (a jelen esetben dām vad és őzről lehet szó) erre nem volt szükség, mert már egy régebbi állományszabályozás azt kb. egyensúlyba hozta. Apróvadnál több, háború előtti békeév átlaga véteztet alapul, amikor rendszeres vadtenyésztés nem folyt, csak az állomány ápolása, még pedig a ragadozók irtása és mérsékelt téli etetés alakjában.

A cél már most ennek a becslés szerinti mennyiségnek az elérése és egyensúlyban tartása.

Ez az egyensúlyban tartott vadállomány azonban nem jelenti azt, hogy nem kell a fiatalosokban kártételekkel számolni.

Sajnos, igen sok akácot kell a kiültetés után télen töre visszavágni, mert a nyúl szinte tövig lerágta. Természetesen a következő évben olyan erős a sarjhajtás, hogy abban a nyúl már számottevő kárt tenni nem tud. A tölgy- és kőris-fiatalosokat pedig az őzek és dämuvadak rágják különös kedvteléssel. Ez ellen a védekezés a fiatalosoknak gleditschiával több sorban való körülültetésével történik, úgy, hogy tavasszal a gleditschia hajtásokat mindig sűrűbbre és sűrűbbre fonják és így a vad számára „megfontolandóvá” teszik az azon való áthatolást. Erre az eljárásra egy már meglévő és egy tölgyfiatalost körülvevő akácsövénnyel vezetett, amely azt a fiatalost majdnem teljesen megvédte a rágástól és ma már mintegy 4 méter magas, míg a tőszomszédságában lévő ugyanolyan korú és fajú, de akácsövénnyel körül nem vett állomány csak sínylődik a vadrágás következtében és kb. 1.0—1.20 m. magas.

A legtöbb dolgot a fenyőfiatalosok megvédése okozza. Erre eddig csak egyetlen mód adódott: a dróthálóval való körülkerítés. Ez drága, de biztos.

A leirtakból látható, a birtok tulajdonosa mindent elkövetett, hogy a vadgazdaságot az erdő- és mezőgazdasággal összhangba hozza.

A bevezető részben említett úthálózat kiépítése kb. 50%-ban máris megtörtént. Az utakon kívül még vasúthálózat is tervezetett és 1935-ben megkezdődött az első szárnyvonal kiépítése, amivel az uradalom lényegesen közelebb jutott a teljes feltártság állapotához. A teljesség kedvéért — bár nem erdészeti vonatkozású dolog — megemlítem, hogy az utakat kétoldalt mindenütt cseresznye- és szilvafák szegélyezik és így nem kis szerepet játszanak a vidék szebbé, kisebbé tétele szempontjából, az anyagi haszonról nem is szólva.

A kétségtelenül figyelemreméltó és eredményes munka ismertetését ne tekintse senki kérdésnek vagy reklámnak. Tolla-mat egyedül az az elgondolás vezette, hogy a saját szolgálatomban szerzett tapasztalatokkal is hozzájáruljak néhány kérdés megvilágításához. Valószínű, hogy hasonló munka folyik máshol is, esetleg eltérő és még érdekesebb körülmények között, csak nem tudunk róla! Pedig szakunkat úgy szolgáljuk legjobban, ha a gyakorlati adatokból is minél többet boesátunk kirtársaink rendelkezésére. Es ha a tárgyilagos bírálattal sem fukarkodunk!

*

Einige Worte über die Regelung einer Forstwirtschaft. Von *J. Szeless.*

Berichtet über jene wirtschaftlichen und technischen Massnahmen, die den Waldbesitz des Grafen Josef v. *Mailáth* einer gesteigerten, nachhaltigen Leistungsfähigkeit entgegenführten.

Im Rahnen der allgemeinen Planung — auf die Erschliessung der Wälder durch neu angelegte Wege und Feldbahnlinien fussend — wurden drei Betriebsklassen — gesondert für Eichen-Eschen-Mischbestände, Akazien und Weide — aufgestellt und die Bewirtschaftung erfolgt unter strenger Berücksichtigung der örtlichen Verhältnisse. Verfasser betont die wichtige Beiholz-Rolle der Weissbuche in den Eichenbeständen; die Ausführung der Eichelsaat (mit landw. Zwischennutzung) der Akazienpflanzung, der Aufforstung von sumpfigen Flächen (mit Pappelstecklingen aber Loehpflanzung!), ferner die Pflege der Kulturen, die günstigen Versuche mit Fichte werden eingehend geschildert.

*

Sur la réorganisation d'une exploitation forestière. Par *I. Szeless.*

Il s'agit du plan d'aménagement du domaine forestier du comte *Joseph Mailáth*, ainsi que des travaux accomplis dans ce domaine et ayant eu pour résultat, grâce à une meilleure utilisation des terrains et à l'application des vrais principes de sylviculture, l'accroissement considérable du rendement.

*

Reorganization of a forest property. By *I. Szeless.*

The author details the work planned and executed in the reorganization of the forests of count *Joseph de Mailáth* which have led, by a progressive opening up of the property and the application of proper sivicultural methods to a considerable rise in revenue.

